

Брюксел, 30 юни 2023 г.
(OR. en)

11148/23

ECOFIN 673
UEM 207
SOC 499
EMPL 350
COMPET 694
ENV 773
EDUC 286
RECH 318
ENER 409
JAI 921
GENDER 151
ANTIDISCRIM 145
JEUN 189
SAN 426

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
№ предх. док.:	9844/1/23 REV 1
№ док. Ком.:	COM(2023) 618 final
Относно:	ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА относно националната програма за реформи на Малта за 2023 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Малта за 2023 г.

Приложено се изпраща на делегациите посоченият по-горе проект за препоръка на Съвета, обсъден от Съвета и Европейския съвет, въз основа на предложението на Комисията COM(2023) 618 final.

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

от ...

**относно националната програма за реформи на Малта за 2023 г. и съдържаща
становище на Съвета
относно програмата за стабилност на Малта за 2023 г.**

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики¹, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

¹ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

- (1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета², с който бе създаден Механизмът за възстановяване и устойчивост („Механизмът“), влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма се предоставя финансова подкрепа на държавите членки за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. В съответствие с приоритетите на европейския семестър Механизмът допринася за икономическото и приобщаващото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и стимулиращи растежа реформи и инвестиции, по-специално реформи и инвестиции за насърчаване на екологичния и цифровия преход и за укрепване на устойчивостта на икономиките на държавите членки. Механизмът също така спомага за укрепването на публичните финанси и стимулира растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план, подобрява териториалното сближаване в рамките на Съюза и подкрепя непрекъснатото прилагане на Европейския стълб на социалните права. Максималното финансово участие за държава членка в рамките на Механизма беше актуализирано на 30 юни 2022 г. в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241.

² Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

- (2) На 22 ноември 2022 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж за 2023 г., с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2023 г. На 23 март 2023 г. Европейският съвет одобри приоритетите на годишния обзор на устойчивия растеж за 2023 г., които са съсредоточени около четирите измерения на конкурентоспособната устойчивост. На 22 ноември 2022 г. въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета³ Комисията прие и доклада за механизма за предупреждение за 2023 г., в който не посочи Малта като една от държавите членки, които може да бъдат засегнати или за които може да съществува риск да бъдат засегнати от дисбаланси. Поради това няма да е необходим задълбочен преглед. На същата дата Комисията също прие становище относно проекта на бюджетен план за 2023 г. на Малта. Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната и предложение за съвместния доклад за заетостта за 2023 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. Съветът прие Препоръката относно икономическата политика на еврозоната⁴ („Препоръка от 2023 г. относно еврозоната“) на 16 май 2023 г. и съвместния доклад за заетостта на 13 март 2023 г.
- (3) Въпреки че икономиките на Съюза показват забележителна устойчивост, геополитическият контекст продължава да оказва отрицателно въздействие. Като застава твърдо зад Украйна, Съюзът насочва своята програма за икономическа и социална политика към намаляване на отрицателното въздействие от енергийните сътресения върху уязвимите домакинства и предприятия в краткосрочен план и към запазване на усилията за осъществяване на екологичния и цифровия преход, подкрепа за устойчив и приобщаващ растеж, запазване на макроикономическата стабилност и повишаване на устойчивостта в средносрочен план. Той също така поставя особен акцент върху повишаването на конкурентоспособността и производителността на Съюза.

³ Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси (ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25).

⁴ Препоръка на Съвета от 16 май 2023 г. относно икономическата политика на еврозоната (ОВ С 180, 23.5.2023 г., стр. 1).

- (4) На 1 февруари 2023 г. Комисията публикува съобщение, озаглавено „Промислен план на Зеления пакт за ерата на нулеви нетни емисии“ („промишлен план на Зеления пакт“). Целта на промишления план на Зеления пакт е засилване на конкурентоспособността на промишлеността на Съюза с нулеви нетни емисии и подпомагане на бързия преход към неутралност по отношение на климата. Планът допълва текущите усилия в рамките на Европейския зелен пакт и REPowerEU. Той има за цел и да се осигури по-благоприятна среда за увеличаване на производствения капацитет на Съюза за технологиите и продуктите с нулеви нетни емисии, необходими за постигане на амбициозните цели на Съюза в областта на климата, и да се гарантира достъп до съответните суровини от критично значение, включително чрез диверсифициране на източниците, правилно използване на геоложките ресурси в държавите членки и максимално увеличаване на рециклирането на суровини. Промисленият план на Зеления пакт се основава на четири стълба: предвидима и опростена регулаторна среда, по-бърз достъп до финансиране, повишаване на уменията и отворена търговия за устойчиви вериги на доставки. На 16 март 2023 г. Комисията публикува ново съобщение, озаглавено „Дългосрочна конкурентоспособност на ЕС: перспективи след 2030 г.“, структурирано около девет взаимно подсилващи се движещи сили с цел да се работи за стимулираща растежа регулаторна рамка. В него се определят приоритети на политиката, насочени към активно осигуряване на структурни подобрения, добре насочени инвестиции и регулаторни мерки за дългосрочната конкурентоспособност на Съюза и неговите държави членки. Препоръките по-долу спомагат за изпълнението на тези приоритети.

- (5) През 2023 г. европейският семестър за координация на икономическите политики продължава да се развива в съответствие с прилагането на Механизма. Пълното изпълнение на плановете за възстановяване и устойчивост продължава да е от съществено значение за изпълнението на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете обхващат всички или значителна част от съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през последните години. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г., 2020 г. и 2022 г. продължават да бъдат еднакво актуални за плановете за възстановяване и устойчивост, преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241.
- (6) Регламент (ЕС) 2023/435 на Европейския парламент и на Съвета⁵ („Регламентът REPowerEU“), приет на 27 февруари 2023 г., има за цел бързото премахване на зависимостта на Съюза от вноса на руски изкопаеми горива. Това ще допринесе за енергийната сигурност и диверсификацията на енергийните доставки на Съюза, като същевременно ще увеличи използването на възобновяеми енергийни източници, капацитета за съхранение на енергия и енергийната ефективност. Регламентът REPowerEU дава възможност на държавите членки да добавят нова глава за REPowerEU към своите национални планове за възстановяване и устойчивост, за да финансират ключови реформи и инвестиции, които ще спомогнат за постигането на целите на REPowerEU. Тези реформи и инвестиции също така ще спомогнат за повишаване на конкурентоспособността на промишлеността на Съюза с нулеви нетни емисии, както е посочено в промишления план на Зеления пакт, и за изпълнение на свързаните с енергетиката специфични за всяка държава препоръки, отправени към държавите членки през 2022 г. и когато е приложимо, през 2023 г. С Регламента REPowerEU се въвежда нова категория безвъзмездна финансова подкрепа, която се предоставя на държавите членки за финансиране на нови свързани с енергетиката реформи и инвестиции в рамките на техните планове за възстановяване и устойчивост.

⁵ Регламент (ЕС) 2023/435 на Европейския парламент и на Съвета от 27 февруари 2023 г. за изменение на Регламент (ЕС) 2021/241 във връзка с главите за REPowerEU в плановете за възстановяване и устойчивост и за изменение на регламенти (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) 2021/1060 и (ЕС) 2021/1755 и Директива 2003/87/ЕО (ОВ L 63, 28.2.2023 г., стр. 1).

- (7) На 8 март 2023 г. Комисията прие съобщение, в което се предоставят насоки за фискалната политика за 2024 г. („съобщението от 8 март 2023 г.“). То има за цел да подпомогне изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки и по този начин да се засили координацията на политиките. Комисията припомни, че общата клауза за дерогация от Пакта за стабилност и растеж ще бъде дезактивирана в края на 2023 г. Тя призова за фискални политики през периода 2023 – 2024 г., които осигуряват средносрочна устойчивост на обслужването на дълга и повишават потенциалния растеж по устойчив начин, и прикани държавите членки да определят в своите програми за стабилност и конвергенция за 2023 г. начина, по който фискалните им планове ще осигурят спазването на референтната стойност по Договора от 3% от брутният вътрешен продукт (БВП), както и реалистичното и непрекъснато намаляване на дълга или запазването на благоразумно равнище на дълга в средносрочен план. Комисията прикани държавите членки също така постепенно да премахнат националните фискални мерки, въведени за защита на домакинствата и предприятията от енергийния ценови шок, като се започне с тези с най-слаба насоченост. Тя посочи, че ако мерките за подкрепа трябва да бъдат удължени поради подновен натиск върху цените на енергията, държавите членки следва да насочат много по-добре тези мерки към уязвимите домакинства и предприятия. Комисията заяви, че фискалните препоръки ще бъдат количествено определени и диференцирани. Освен това, както се предлага в съобщението на Комисията от 9 ноември 2022 г. относно насоките за реформа на рамката за икономическо управление на ЕС, фискалните препоръки ще бъдат формулирани въз основа на нетните първични разходи. Комисията препоръча всички държави членки да продължат да защитават инвестициите, финансирани на национално равнище, и да гарантират ефективното използване на средствата по линия на Механизма и други фондове на Съюза, по-специално с оглед на екологичния и цифровия преход и целите по отношение на устойчивостта. Комисията посочи, че ще предложи на Съвета да открие основани на дефицита процедури при прекомерен дефицит през пролетта на 2024 г. въз основа на данните за резултатите за 2023 г. в съответствие с действащите правни разпоредби.

- (8) На 26 април 2023 г. Комисията представи законодателни предложения за извършване на цялостна реформа на правилата на Съюза за икономическо управление. Основната цел на предложенията е да се засили устойчивостта на обслужването на публичния дълг и да се насърчи устойчивият и приобщаващ растеж във всички държави членки чрез реформи и инвестиции. Предложенията на Комисията са насочени към подобряване на националната ангажираност, опростяване на рамката и преминаване към по-голям средносрочен фокус в съчетание с ефективно и по-последователно правоприлагане. Съгласно заключенията на Съвета от 14 март 2023 г. относно насоките за реформа на рамката за икономическо управление на ЕС целта е законодателната работа да приключи през 2023 г.
- (9) На 13 юли 2021 г. Малта представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка, съдържащи се в приложение V към посочения регламент. На 5 октомври 2021 г. Съветът прие своето решение за изпълнение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Малта⁶. Отпускането на траншовете зависи от приемането на решение на Комисията в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, в което се посочва, че Малта е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.

⁶ ST 11941/2021 INIT; ST 11941/2021 ADD 1.

- (10) В съответствие с член 4, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1466/97 на 25 април 2023 г. Малта представи националната си програма за реформи за 2023 г., а на 3 май 2023 г. – програмата си за стабилност за 2023 г. Двете програми бяха оценени заедно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях. В съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241 националната програма за реформи за 2023 г. отразява също шестмесечното докладване на Малта относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост.
- (11) На 24 май 2023 г. Комисията публикува доклада за Малта за 2023 г. В него беше оценен напредъкът на Малта в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета в периода 2019 – 2022 г., и беше направен преглед на изпълнението от страна на Малта на плана за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разгледани или са само частично разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, както и по отношение на новите и нововъзникващите предизвикателства. В него бяха оценени също напредъкът на Малта при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на Обединените нации за устойчиво развитие.

- (12) В съответствие с данни, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Малта е намалял от 7,8% от БВП през 2021 г. до 5,8% през 2022 г., а консолидираният държавен дълг е намалял от 55,1% от БВП в края на 2021 г. до 53,4% в края на 2022 г. На 24 май 2023 г. Комисията публикува доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Малта, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2022 г. надхвърли референтната стойност по Договора от 3% от БВП. В доклада се стига до заключението, че критерият за дефицита не е изпълнен. В съответствие със съобщението си от 8 март 2023 г. през пролетта на 2023 г. Комисията не предложи откриване на нови процедури при прекомерен дефицит. Впоследствие Комисията заяви, че ще предложи на Съвета да открие основания на дефицита процедури при прекомерен дефицит през пролетта на 2024 г. въз основа на данните за резултатите за 2023 г. Малта следва да вземе това предвид при изпълнението на бюджета си за 2023 г. и при изготвянето на своя проект на бюджетен план за 2024 г.
- (13) Салдото по консолидирания държавен бюджет беше повлияно от мерките на фискалната политика, предприети с цел смекчаване на икономическите и социалните последици от увеличението на цените на енергията. През 2022 г. тези мерки на фискалната политика, водещи до намаляване на приходите, включваха намаляване на косвените данъци върху потреблението на енергия, докато мерките на фискалната политика, водещи до увеличаване на разходите, включваха субсидии за производството на енергия, за да се компенсира увеличението на цените на вноската електроенергия и въглеродните емисии. Комисията оценява нетните бюджетни разходи за тези мерки на 2,5% от БВП през 2022 г. Салдото по консолидирания държавен бюджет беше повлияно и от бюджетните разходи за предоставянето на временна закрила на разселените лица от Украйна, които се оценяват на 0,1% от БВП през 2022 г. В същото време прогнозните разходи за временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19, намаляха до 0,8% от БВП през 2022 г. спрямо 3,2% през 2021 г.

- (14) На 18 юни 2021 г. Съветът препоръча през 2022 г. Малта⁷ да поддържа подкрепяща фискална позиция, включително от импулса, осигурен от Механизма, и да запази инвестициите, финансирани на национално равнище.
- (15) Според оценките на Комисията фискалната позиция⁸ през 2022 г. е била като цяло неутрална – с равнище от -0,2% от БВП, както беше препоръчано от Съвета. В съответствие с препоръката на Съвета Малта продължи да подпомага възстановяването с инвестиции, които ще бъдат финансирани от Механизма. Разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма и с други фондове на Съюза, възлизаха на 0,9% от БВП през 2022 г. (1,1% от БВП през 2021 г.). Намалението на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по линия на Механизма и други фондове на Съюза, през 2022 г. се дължи на по-слабото усвояване на други фондове на Съюза. Инвестициите, финансирани на национално равнище, осигуриха рестриктивен принос от 0,2 процентни пункта към фискалната позиция⁹. Поради това Малта не запази инвестициите, финансирани на национално равнище, което не беше в съответствие с препоръката на Съвета. Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) доведе до експанзионистичен принос в размер на 0,9 процентни пункта към фискалната позиция. Този значителен експанзионистичен принос включваше допълнителното въздействие на мерките на фискалната политика, предприети за намаляване на икономическите и социалните последици от увеличението на цените на енергията (допълнителни нетни бюджетни разходи в размер на 1,9% от БВП), както и разходите за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна (0,1% от БВП). Следователно Малта е държала в достатъчна степен под контрол нарастването на текущите разходи, финансирани на национално равнище.

⁷ Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 г., съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Малта (ОВ С 304, 29.7.2021 г., стр. 83).

⁸ Фискалната позиция се измерва с промяната в първичните разходи (без дискреционните мерки по отношение на приходите), като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19, но се включват разходите, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) по Механизма и с други фондове на Съюза — спрямо средносрочния потенциален растеж. За повече подробности вж. каре 1 във фискалните статистически таблици.

⁹ Другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, имаха рестриктивен принос от 0,3 процентни пункта от БВП.

- (16) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози в програмата за стабилност за 2023 г. е в съответствие с прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. за 2023 г. и след това. Правителството предвижда реалният БВП да нарасне с 4,1% през 2023 г. и с 4,5% през 2024 г. За сравнение, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. се предвижда по-нисък растеж на реалния БВП от 3,9% през 2023 г. и 4,1% през 2024 г., главно поради по-слабия принос на нетния износ към растежа.
- (17) В своята програма за стабилност за 2023 г. правителството очаква дефицитът по консолидирания държавен бюджет да намалее до 5,0% от БВП през 2023 г. Намалението през 2023 г. отразява главно увеличението на другите приходи, включително постъпленията от схемите на страната за предоставяне на гражданство и право на пребиваване срещу инвестиции, докато намаляването на субсидиите, включително очакваното постепенно премахване на разходите за реструктуриране на националната авиокомпания, се компенсира частично от увеличение на междинното потребление и бруто образуването на основен капитал. Според програмата за стабилност за 2023 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да нарасне от 53,4% в края на 2022 г. до 54,5% в края на 2023 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. се предвижда бюджетен дефицит от 5,1% от БВП за 2023 г. Това съответства на дефицита, предвиден в програмата за стабилност за 2023 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. се предвижда подобно съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП от 54,8% в края на 2023 г.

(18) Салдото по консолидирания държавен бюджет през 2023 г. се очаква да продължи да се влияе от фискалните мерки, предприети с цел смекчаване на икономическите и социалните последици от увеличението на цените на енергията. Те се състоят от удължени през 2022 г. мерки, по-специално намаляване на косвените данъци върху потреблението на енергия и субсидии за производството на енергия, за да се компенсира увеличението на цените на вносната електроенергия и въглеродните емисии. Нетните бюджетни разходи за мерките за подкрепа в прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. възлизат на 1,7% от БВП през 2023 г.¹⁰ Мерките през 2023 г. не изглеждат насочени към най-уязвимите домакинства или предприятия и не запазват изцяло ценовия сигнал за намаляване на търсенето на енергия и повишаване на енергийната ефективност. В резултат на това в прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. размерът на целевите мерки за подкрепа, който трябва да бъде взет предвид при оценката на спазването на препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г.¹¹, се оценява на 0,1% от БВП през 2023 г. (спрямо 0,1% от БВП през 2022 г.). И накрая, салдото по консолидирания държавен бюджет за 2023 г. се очаква да се повлияе положително от постепенното премахване на временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19, които са оценени на 0,8% от БВП.

¹⁰ Тази стойност представлява равнището на годишните бюджетни разходи за тези мерки, включително текущите приходи и разходи, както и когато е уместно – мерките за капиталови разходи.

¹¹ Препоръка на Съвета от 12 юли 2022 г. относно националната програма за реформи на Малта за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Малта за 2022 г. (ОВ С 334, 1.9.2022 г., стр. 146).

- (19) В препоръката си от 12 юли 2022 г. Съветът препоръча Малта да предприеме действия, за да гарантира, че през 2023 г. растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с като цяло неутрална позиция на политиката¹², като се вземе предвид продължаващата временна и целенасочена подкрепа за най-уязвимите на покачването на цените на енергията домакинства и предприятия и за хората, бягащи от Украйна. Малта следва да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. На Малта се препоръча също да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като се вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма и други фондове на Съюза.
- (20) През 2023 г. в прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. се предвижда фискалната позиция да бъде рестриктивна (+0,4% от БВП), в контекста на висока инфлация. Това се предхожда от като цяло неутрална фискална позиция през 2022 г. (-0,2% от БВП). Увеличението на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) през 2023 г. се очаква да осигури рестриктивен принос от 0,8% от БВП към фискалната позиция. В обобщение, прогнозираният растеж на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. Разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма и с други фондове на Съюза, възлизаха на 1,6% от БВП през 2023 г., докато финансираните на национално равнище инвестиции осигуриха рестриктивен принос към фискалната позиция от 0,3 процентни пункта¹³. Поради това Малта планира да финансира допълнителни инвестиции чрез Механизма и други фондове на Съюза и не се предвижда да запази финансираните на национално равнище инвестиции. Тя планира да финансира публични инвестиции за екологичния и цифровия преход и за енергийна сигурност, по-специално за саниране на частни и обществени сгради, включително болници и училища, електрификация на транспортния сектор и проекти, свързани с цифровизацията на публичната администрация и частния сектор, които са частично финансирани по линия на Механизма и други фондове на Съюза.

¹² Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. средносрочният (среден за 10 години) потенциален растеж на производството на Малта, който се използва за измерване на фискалната позиция, се оценява на 9,5% в номинално изражение.

¹³ Другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, се очаква да имат неутрален принос от 0,0 процентни пункта от БВП.

- (21) Според програмата за стабилност за 2023 г. се очаква дефицитът по консолидирания държавен бюджет да намалее до 4,3% от БВП през 2024 г. Намалението през 2024 г. отразява главно намаляването на субсидиите, включително постепенното премахване на схемите за ранно пенсиониране на служителите в националната авиокомпания, както и ограниченото нарастване на разходите за заплати и на разходите за междинно потребление, компенсирани частично от увеличението на разходите за лихви. Според програмата за стабилност за 2023 г. се очаква съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да нарасне до 55,7% в края на 2024 г. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата на изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. се предвижда бюджетен дефицит от 4,5% от БВП през 2024 г. Това съответства на дефицита, предвиден в програмата за стабилност за 2023 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. се предвижда подобно съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП от 56,1% в края на 2024 г.
- (22) В програмата за стабилност за 2023 г. се предвижда постепенното премахване на някои от мерките за подкрепа в областта на енергетиката през 2024 г. Понастоящем Комисията приема, че нетните разходи за мерките за енергийна подкрепа възлизат на 1,5% от БВП. Това се базира на допускането, че няма да има ново увеличение на цените на енергията. Повечето от мерките за енергийна подкрепа, които понастоящем се планира да останат в сила през 2024 г., не изглежда да са насочени към уязвимите домакинства или предприятия. Те не запазват изцяло ценовия сигнал за намаляване на търсенето на енергия и повишаване на енергийната ефективност.

- (23) В Регламент (ЕО) № 1466/97 се призовава за годишно подобрене на структурното бюджетно салдо в посока постигане на средносрочната бюджетна цел с 0,5% от БВП като референтна стойност¹⁴. Като се вземат предвид съображенията за фискална устойчивост и необходимостта от намаляване на дефицита до стойност под референтната стойност по Договора от 3% от БВП, според Комисията би било целесъобразно подобрене на структурното салдо от поне 0,5% от БВП за 2024 г. За да се гарантира такова подобрене, и в съответствие с методиката на Комисията, нарастването на финансираните на национално равнище нетни първични разходи през 2024 г. следва да не надвишава 5,9%, както е отразено в настоящата препоръка. В същото време оставащите мерки за енергийна подкрепа (които понастоящем Комисията оценява на 1,7% от БВП през 2023 г.) следва постепенно да бъдат премахнати, ако развитието на енергийния пазар позволява това и като се започне от най-слабо насочените мерки, а свързаните с това икономии следва да бъдат използвани за намаляване на бюджетния дефицит. Съгласно оценките на Комисията това ще доведе до растеж на нетните първични разходи под препоръчания за 2024 г.
- (24) Ако се допусне, че политиките остават непроменени, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. се предвижда нетните първични разходи, финансирани на национално равнище, да нараснат с 3,3% през 2024 г., което е под препоръчания темп на растеж. Предвидената в прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. корекция е по-малка от икономии от пълното премахване на мерките за енергийна подкрепа, което до голяма степен се дължи на факта, че повечето от тези мерки остават в сила.

¹⁴ Член 5 от Регламент (ЕО) № 1466/97 също така изисква корекция от над 0,5% от БВП за държавите членки с държавен дълг, надвишаващ 60% от БВП, или с по-ясно изразени рискове за устойчивостта на обслужването на дълга.

- (25) Според програмата за стабилност за 2023 г. се очаква публичните инвестиции да намалее от 3,8% от БВП през 2023 г. до 3,1% от БВП през 2024 г. По-ниските инвестиции са резултат от по-ниски инвестиции, финансирани на национално равнище, и инвестиции, финансирани от Съюза по линии, различни от Механизма. В програмата за стабилност за 2023 г. са посочени реформи и инвестиции, които се очаква да допринесат за фискалната устойчивост и за устойчивия и приобщаващ растеж. Тези реформи и инвестиции включват инвестиции с висока добавена стойност и структурни реформи, насочени към екологичния, цифровия и енергийния преход, включително в здравеопазването и управлението, които също са част от плана за възстановяване и устойчивост.
- (26) В програмата за стабилност за 2023 г. се очертава средносрочен фискален план до 2026 г. Според програмата за стабилност за 2023 г. се очаква дефицитът по консолидирания държавен бюджет да намалее до 3,6% от БВП през 2025 г. и до 2,9% до 2026 г. Следователно се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да не надвишава 3% от БВП през 2026 г. Според програмата за стабилност за 2023 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да нарасне от 55,7% в края на 2024 г. до 56,1% до края на 2026 г.

- (27) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към него планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции, които трябва да бъдат изпълнени до 2026 г. Изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост на Малта е в напреднал стадий. Малта подаде едно искане за плащане, съответстващо на 19 ключови етапа и цели в плана за възстановяване и устойчивост, което доведе до плащане в размер на общо 52,3 млн. евро (под формата на безвъзмездни средства) на 8 март 2023 г. На 26 април 2023 г. Малта представи изменение на своя план заедно с нова глава за REPowerEU. С новата глава за REPowerEU се очаква да бъде намерен отговор на предизвикателствата, свързани с енергийните доставки и енергийната сигурност, и да се ускори преходът към възобновяеми енергийни източници. Освен това Малта предлага някои изменения в първоначалния план за възстановяване и устойчивост с оглед на намаления общ размер на налични средства и с цел адаптиране на плана за възстановяване и устойчивост към обективните обстоятелства. Включването на новата глава за REPowerEU в плана за възстановяване и устойчивост ще позволи да бъдат финансирани допълнителни реформи и инвестиции в подкрепа на стратегическите цели на Малта в областта на енергетиката и екологичния преход. Системното и ефективно участие на местните и регионалните власти, социалните партньори и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде важно за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, както и на други икономически политики и политики в областта на заетостта, които излизат извън рамките на този план, за да се гарантира широка ангажираност с цялостната програма на политиката.
- (28) През 2022 г. Комисията одобри всички програмни документи на Малта в областта на политиката на сближаване. Бързото изпълнение на програмите на политиката на сближаване при взаимно допълване и полезно взаимодействие с плана за възстановяване и устойчивост, включително главата за REPowerEU, е от ключово значение за постигане на екологичния и цифровия преход, повишаване на икономическата и социалната устойчивост и за осигуряване на балансирано териториално развитие в Малта.

- (29) Освен икономическите и социалните предизвикателства, разгледани в плана за възстановяване и устойчивост и програмите по линия на политиката на сближаване, Малта е изправена пред редица допълнителни предизвикателства, свързани с характеристиките на данъчната система, които улесняват агресивното данъчно планиране, енергийната политика и екологичния преход.
- (30) Справянето с агресивното данъчно планиране продължава да бъде от ключово значение за подобряване на ефективността и справедливостта на данъчните системи. С оглед на страничните ефекти от стратегиите за агресивно данъчно планиране между държавите членки от първостепенно значение са координираните действия на националните политики на всички държави членки, които да допълват законодателството на Съюза. Малта предприе стъпки за отстраняване на практиките на агресивно данъчно планиране, като изпълнява договорени по-рано международни и европейски инициативи. Освен това в своя план за възстановяване и устойчивост Малта пое ангажимент да се заеме с проблема. Стъпки в правилната посока са ангажиментите да бъдат въведени правила за трансферно ценообразуване и за възлагане на независимо проучване на изходящите и входящите плащания (т.е. между лица, пребиваващи в Съюза, и лица, пребиваващи в трети държави), които да бъдат последвани от законодателство, съобразено с констатациите от проучването. Въпреки това, докато в Малта не бъдат въведени данъци върху плащанията на лихви, дивиденди, авторски и лицензионни вознаграждения, извършвани от дружества, установени в Малта, към юрисдикции с нулево и ниско данъчно облагане (т.е. всяка юрисдикция със законоустановена ставка на корпоративния подоходен данък под най-ниската законоустановена ставка на корпоративния подоходен данък в Съюза, която е 9%) или еквивалентни защитни мерки, за да се гарантира, че дружествата не могат да прехвърлят печалбите си необложени към трети държави, рисковете от двойно необлагане на тези печалби остават големи. Освен това третирането на местните дружества, които не са установени в страната, продължава да поражда риск от двойно данъчно необлагане както за дружествата, така и за физическите лица. Спазването на Директива (ЕС) 2022/2523 на Съвета¹⁵, която ще се прилага единствено за големите корпорации, след като бъде въведена в Малта, ще реши проблема само частично.

¹⁵ Директива (ЕС) 2022/2523 на Съвета от 14 декември 2022 година за гарантиране на глобално минимално равнище на данъчно облагане на многонационалните групи от предприятия и големите национални групи в Съюза (ОВ L 328, 22.12.2022 г., стр. 1).

- (31) Изкопаемите горива продължават да играят важна роля в икономиката на Малта. Поради това страната е силно зависима от вноса на енергия и е изложена на промените в цените по света, въпреки че Малта не внася пряко нефт или газ от Русия. През 2021 г. изкопаемите горива са съставлявали по-голямата част от производството на електроенергия в Малта, докато възобновяемите енергийни източници са представлявали едва 11,9%. Малта има значителен потенциал за слънчева и вятърна енергия от разположени в морето мощности, който не се използва. Ангажиментът на правителството да приеме технологии за възобновяема енергия от разположени в морето инсталации в бъдеще и да посочи своя необвързващ дял към целите на Съюза за енергия от възобновяеми източници от морето е положителна промяна в политиката, но все още предстои да бъдат набелязани конкретни проекти. Капацитетът и гъвкавостта на електроенергийната мрежа са пречка за интегрирането на възобновяемите енергийни източници и за повишаването на ефективността, надеждността и сигурността на електроснабдяването. За да се преодолее тази пречка, са необходими инвестиции в модернизиранието на мрежата, включително от бюджета на Малта за безвъзмездни средства по REPowerEU. Малта подобрява сигурността на енергийните доставки, като изгражда втори междусистемен електропровод с Италия.

- (32) Приносът на Малта към целите на Съюза за енергийна ефективност за 2030 г. е малък, а потреблението на енергия в жилищните сгради продължава да нараства. Малта би могла да засили мерките за енергийна ефективност и да намали търсенето на енергия като: насърчава инсталирането на слънчеви панели във всички нови сгради; осигурява внедряването на подходящи инсталации за слънчева енергия във всички нови обществени и нежилищни сгради с полезна застроена площ над 250 m²; отстрани правните пречки; и осигури допълнителни икономически стимули за собствениците на жилища. Използването на цифрови технологии, като например приложения за наблюдение и регулиране на потреблението на енергия, би могло да спомогне за повишаване на енергийната ефективност. Ефективното прилагане на новата национална регулаторна рамка в строителния сектор ще повиши качеството (включително енергийната ефективност) на сградите и безопасността на строителството. Потреблението на природен газ в Малта е нараснало с 12,7% през периода между август 2022 г. и март 2023 г. в сравнение със средното потребление на газ за същия период през предходните пет години – тенденция, противоположна на целта за намаляване от 15%, определена в Регламент (ЕС) 2022/1369 на Съвета¹⁶. Въпреки че Малта отговаря на условията за освобождаване от тази цел, Малта се насърчава да увеличи усилията си за временно намаляване на търсенето на газ до 31 март 2024 г. съгласно Регламент (ЕС) 2023/706 на Съвета¹⁷.
- (33) Освен това поради факта, че гражданите в Малта продължават да разчитат на лични автомобили, емисиите от автомобилния транспорт продължават да нарастват, което представлява най-големият източник на емисии на парникови газове извън СТЕ в Малта. Делът на превозните средства с нулеви емисии е много по-малък от средния за Съюза и нараства много бавно. За намаляването на емисиите и задръстванията ще е необходимо Малта да подобри общественият транспорт (без закъснения и с по-кратко времетраене), да внедри интелигентни транспортни системи (за подобряване на транспортните потоци, безопасността и прилагането на правилата за движение) и да инвестира в инфраструктура за екологосъобразна мобилност за безопасни алтернативи на използването на лични автомобили (като безопасни, отделени и взаимосвързани тротоари и алеи за велосипеди/електрически тротинетки).

¹⁶ Регламент (ЕС) 2022/1369 на Съвета от 5 август 2022 г. относно координирани мерки за намаляване на търсенето на газ (ОВ L 206, 8.8.2022 г., стр. 1).

¹⁷ Регламент (ЕС) 2023/706 на Съвета от 30 март 2023 г. за изменение на Регламент (ЕС) 2022/1369 във връзка с продължаване на периода на намаляване на търсенето във връзка с мерките за намаляване на търсенето на газ, и за засилване на докладването и наблюдението на тяхното прилагане (ОВ L 93, 31.3.2023 г., стр. 1).

- (34) Недостигът на работна ръка и умения в сектори и професии, които са от ключово значение за екологичния преход, включително производството, внедряването и поддръжката на технологии с нулеви нетни емисии, създава пречки пред прехода към икономика с нулеви нетни емисии. Висококачествените системи за образование и обучение, които отговарят на променящите се нужди на пазара на труда, и целенасочените мерки за повишаване на квалификацията и за преквалификация са от ключово значение за намаляване на недостига на умения и насърчаване на приобщаването и пренасочването на работната сила. За да се отключи неоползотвореното предлагане на работна ръка, тези мерки трябва да бъдат достъпни, по-специално за физическите лица и в секторите и регионите, които са най-силно засегнати от екологичния преход. През 2022 г. в Малта бе отчетен недостиг на работници в шест професии, изискващи специфични умения или знания за екологичния преход, включително работници в производството и в строителството.
- (35) В светлината на оценката на Комисията Съветът разгледа програмата за стабилност за 2023 г., като становището му¹⁸ е изразено в препоръка 1.

¹⁸ Съгласно член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97.

(36) С оглед на тясната взаимообвързаност между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз, Съветът препоръча на държавите членки от еврозоната да предприемат действия, включително чрез своите планове за възстановяване и устойчивост, за i) запазване на устойчивостта на обслужването на дълга и въздържане от широка подкрепа за съвкупното търсене през 2023 г., по-добро насочване на фискалните мерки, предприети за смекчаване на въздействието на високите цени на енергията, и обмисляне на подходящи начини за прекратяване на подкрепата при намаляване на натиска върху цените на енергията; ii) поддържане на високо равнище на публичните инвестиции и насърчаване на частните инвестиции в подкрепа на екологичния и цифровия преход; iii) подкрепа за промените в заплащането, които смекчават загубата на покупателна способност, като същевременно се ограничават вторичните ефекти върху инфлацията, допълнително подобряване на активните политики по заетостта и преодоляване на недостига на умения; iv) подобряване на бизнес средата и гарантиране, че енергийната подкрепа за дружествата е икономически ефективна, временна, насочена към жизнеспособни предприятия и запазва стимулите за екологичния преход; и v) запазване на макрофинансовата стабилност и наблюдение на рисковете, като същевременно продължава работата по завършването на банковия съюз. За Малта препоръки 1, 2, 3 и 4 допринасят за изпълнението на първата, втората, третата и четвъртата препоръка, изложени в Препоръката от 2023 г. относно еврозоната.

ПРЕПОРЪЧВА на Малта да предприеме през 2023 г. и 2024 г. следните действия:

1. Възможно най-скоро през 2023 г. и 2024 г. да прекрати постепенно действащите извънредни мерки за енергийна подкрепа, като използва свързаните с това икономии за намаляване на бюджетния дефицит. Ако нови увеличения на цените на енергията наложат предприемането на нови или продължаващи мерки за подкрепа – да гарантира, че тези мерки за подкрепа са насочени към закрила на уязвимите домакинства и предприятия, че са фискално достъпни и че запазват стимулите за икономии на енергия.

Да осигури разумна фискална политика, по-специално като ограничи номиналното увеличение на финансираните на национално равнище нетни първични разходи през 2024 г. до не повече от 5,9%¹⁹.

Да запази финансираните на национално равнище публични инвестиции и да гарантира, че безвъзмездните средства по Механизма и другите фондове на Съюза се усвояват ефективно, по-специално с цел насърчаване на екологичния и цифровия преход.

За периода след 2024 г. – да продължи да следва средносрочна фискална стратегия за постепенна и устойчива консолидация, съчетана с инвестиции и реформи, водещи до по-висок устойчив растеж, с цел постигане на разумна средносрочна фискална позиция.

2. Да продължи неотклонно да изпълнява своя план за възстановяване и устойчивост и след неотдавнашното представяне на допълнението, включително главата за REPowerEU, бързо да започне изпълнението на свързаните с него мерки. Да пристъпи към бързо изпълнение на програмите по линия на политиката на сближаване при тясно взаимно допълване и полезно взаимодействие с плана за възстановяване и устойчивост.

¹⁹ Което се очаква да съответства на годишно подобрене на структурното бюджетно салдо от поне 0,5% от БВП за 2024 г., както е посочено в съображение 23.

3. Да отстрани ефективно характеристиките на данъчната система, които могат да улеснят агресивното данъчно планиране от страна на физически лица и многонационални дружества, включително като обложи в достатъчна степен изходящите плащания на лихви, авторски и лицензионни възнаграждения и дивиденди и като измени правилата за дружествата, които не са установени в страната.
4. Да намали зависимостта от изкопаеми горива, като ускори внедряването на енергия от възобновяеми източници, сред които вятърна и слънчева енергия от разположени в морето инсталации, и да модернизира и разшири капацитета на електроенергийната мрежа, включително преноса, разпределението и акумулирането на енергия. Да намали търсенето на енергия чрез подобряване на енергийната ефективност, особено на жилищните сгради. Да намали емисиите от автомобилния транспорт, като предприеме действия за намаляване на задръстванията по пътищата чрез подобряване на качеството на услугите в обществения транспорт, интелигентни транспортни системи и инвестиране в инфраструктура за екологосъобразна мобилност. Да увеличи усилията на политиката, насочени към предоставянето и придобиването на уменията и компетентностите, необходими за екологичния преход.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Съвета
Председател
